

Părintele ARSENIE BOCA

Mare îndrumător de suflete din Secolul XX

Părintele Arsenie Boca s-a născut la 29 septembrie 1910, la Vața de Sus, lângă Brad, județul Hunedoara. Părinții săi, Iosif și Cristina, i-au pus la botez numele Zian.(...)

Intrarea în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus.

Zian Boca s-a închinoviat la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus în iunie 1939, fiind deja diacon celib (probabil hitrotonit în 29 septembrie 1935, cf. Părintele Veniamin Tohăneanu).

După aproape un an de zile, în 3 mai 1940, are loc tunderea în monahism la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, primind acum numele de Arsenie. (...) Remarcat încă de pe băncile școlii pentru deosebitele-i înclinări spre viața monastică, a fost trimis de Î.P.S. mitropolit Nicolae al Ardealului la Școala de Arte Frumoase din București, pentru a-și perfecționa marele său talent de pictor, iar apoi la Sfântul Munte Athos și la Atena. Întors în țară, și-a petrecut viața la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu, departe de forfota lumii, alternând rugăciunea cu studiul picturii bisericești. E un caracter integru și un monarh de aspră tărie duhovnicească.(...)

Preot-duhovnic la Mănăstirea Brâncoveanu

În 10 aprilie 1942 Părintele Arsenie a fost hirotonit preot. (...)„Mănăstirea lui Constantin Brâncoveanu a reînviat în toată puterea duhovnicească. Peste Țara Oltului suflă cu putere duhul lui Dumnezeu prin mijlocirea mănăstirii reînviată din mormântul în care o așezaseră adversarii neamului și ai credinței drepte”. (...)

Chemata la treapta arhieriei

„În această ordine de idei, surprinzătoare a fost aplecarea lui Justinian, fost preot de mir, nu numai pentru viața monahală, ci și pentru marile curente duhovnicești. Primul dintre acestea, ca amploare, a fost cel creat de Părintele Arsenie Boca, pe atunci în Mănăstirea Sâmbăta de Sus, a cărui puternică influență spirituală cuprinsese, practic, întreaga țară. Știu cu siguranță că Patriarhul se gândea să-l cheme la treapta arhieriei, dar, precum se cunoștea, Arsenie a fost arestat, dus în lagăre de muncă forțată și apoi, practic, obligat să rămână inactiv.” (Bartolomeu Anania)

Stareț și duhovnic la Prislop

„La 25 noiembrie 1948, mitropolitul de atunci al Ardealului, Dr. Nicolae Bălan (1929-1955), a adus personal la Prislop pe Ieromonahul Arsenie Boca, licențiat în Teologie de la Sibiu și absolvent al Academiei de Arte Frumoase din București, până atunci stareț al reînviatăi ctitorii brâncovenești de la Sâmbăta de Sus, care, cu două veacuri în urmă, avusese aceeași soartă ca și Prislopul, fiind distrusă cu tunurile din ordinul generalului Bukow. Au fost de față noul vicar al Arhiepiscopiei Sibiului preotul Traian Belașcu, cel care, cu câteva săptămâni în urmă, a condus acțiunea de revenire a preoților și credincioșilor uniți la sânul Bisericii strămoșești, arhidiaconul Ioan Circov de

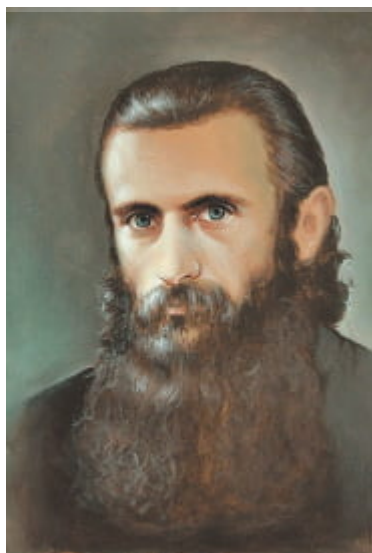
la catedrala metropolitană din Sibiu și preotul Traian Faur din Silvașu de Sus. Mănăstirea era într-o stare jalnică, părăsită de ultimii trei viețuitori uniți - cu pereții tuturor clădirilor plini de igrasie și amenințați cu dărâmarea, cu porțiuni mari din terenul aflat în preajma clădirilor duse de torențele pârâului Silvuț, cu acoperișurile clădirilor mâncate de rugină, cu o gospodărie anexă foarte săracă și neîngrijită”. (Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu) „Poate că a fost o soluție pe vremea aceea, pentru că Părintele începuse să fie prigonit și urmărit de Securitate. Dar a avut loc și un eveniment care s-a numit atunci «revenirea greco-catolicilor în sânul Bisericii Ortodoxe». Și Părintele Arsenie poate că trebuia să plece de la Sâmbăta, să nu mai fie în atenția mulțimii și în atenția Securității. În urma acestui eveniment al «revenirii», Mănăstirea de la Prislop, care a fost de fapt inițial ortodoxă, dar a devenit greco-catolică, a fost părăsită de călugării greco-catolici. Erau câțiva și au plecat și a rămas mănăstirea goală. Și Mitropolitul Nicolae Balan trebuia să se îngrijească de reactivarea Mănăstirii, mai ales că bunurile fostei Biserici Greco-catolice au trecut în patrimoniul Bisericii Ortodoxe. Și Mitropolitul l-a dus pe Părintele Arsenie să organizeze Mănăstirea de la Prislop. Acesta este motivul știut al mutării.(...)

(...)Părintele Arsenie, îndrumat de Mitropolitul Nicolae Balan, a plecat la Mănăstirea Prislop unde a fost numit stareț apoi duhovnic, loc unde își va pune iarăși pecetea de ziditor de suflete și ziditor de așezăminte. Este cunoscut faptul că Părintele Arsenie a lucrat constant la Prislop, prin implicarea personală în restaurarea mănăstirii și în toate celelalte munci de aici(...)

Primul hram la Prislop a fost în data de 8 mai 1949, de pomenirea Sfântului Ioan Evanghelistul și a constituit „prima mare bucurie ortodoxă a mănăstirii, după două veacuri de năpăstuirii”.

La 14 septembrie 1949, ziua Înălțării Sfintei Cruci, Vlădica Andrei a săvârșit, în curtea mănăstirii, prima liturghie arhierescă ortodoxă. Cu acest prilej, Părintele stareț Arsenie a fost hirotesit protosinghel.(...)

Activitatea Părintelui Arsenie ca stareț se încheie în 1950, pentru că între timp Prislopul devenise mănăstire de maici cu viață de obște.(...) Părintele Protosinghel Arsenie Boca a rămas în continuare la Prislop ca preotduhovnic, ajutat pentru o vreme și de Ieromonahul Dometie Manolache. Așa cum am amintit puțin mai sus, Părintele Arsenie a fost în continuare urmărit de Securitate. Oamenii autorității de stat îl „ridică” pe Părintele Arsenie pentru anchetă în noaptea de 15 spre 16 ianuarie 1951. Într-o scrisoare din 26.01.1951, Părintele Dometie scria către Episcopia Ortodoxă Română a Aradului:

Parintele Arsenie Boca

„...la ora 5 dimineața, părintele Arsenie Boca, starețul acestei mănăstiri, a fost ridicat de un grup de 10 oameni din partea autorității. Nu ni s-a prezentat nici un ordin. Procedul a fost brutal. Au intrat în chiliile surorilor, vorbind necuviincios. Toate acestea, fără nici o motivare.” (Arhid. Mihai Săsăujan)
Într-o altă scrisoare, scrisă tot în data de 26.01.1951, Părintele Dometie împreună cu maicile

Prislopului solicită sprijinul ierarhului Aradului, pentru starețul lor. Așa cum am zis, Părintele Arsenie s-a întors la Prislop după un an, adică în 1952, de Buna Vestire.(...) Se știe că în această perioadă Părintele Arsenie a fost dus la Canal unde a stat 9 luni de zile. In cartea Vifornița cea mare a lui Dimitrie Bejan aflăm că Părintele Arsenie a fost dus, înainte de a fi la Canal, și la Ocnele Mari. Nu spune însă în ce an.

Părintele Arsenie a rămas duhovnic al Mănăstirii Prislop până în 1959, când, prin actul Episcopiei Aradului nr. 2407/1959 semnat și parafat de Prea Sfințitul Episcop Andrei Mageru, a fost îndepărtat din mănăstire. La fel s-a procedat și în cazul stareței Mănăstirii Prislop, Monahia Zamfira Constantinescu, cu actul nr. 2408/1959. Prin urmare maicile au fost alungate iar mănăstirea desființată. În incinta ei s-a organizat un Cămin de bătrâni.

După anul redeschiderii Mănăstirii Prislop, adică 1976 și pe parcursul a mai mult de două decenii, toate lucrările efectuate au respectat planurile Părintelui Arsenie, viața însăși a mănăstirii fiind tributară rânduielilor pe care obștea încropită în 1949 și transformată în mănăstire de maici în luna aprilie 1950, le-a respectat cu sfințenie.(...)

Pribegia în București

După ce a fost alungat de la Prislop, Părintele Arsenie și-a început pribegia în București. A fost angajat la Biserica Sfântul Elefterie ca pictor secund pe lângă pictorul Vasile Rudeanu, iar în 1961 a fost angajat la Atelierul de pictură al Patriarhiei de la Schitul Maicilor cu încadrarea de muncitor pictor.

Este foarte important să amintim aici că „ Părintele Arsenie nu a voit să încalce decizia unui ierarh, în semn de adevărată ascultare călugărească, nemaislujind, ci doar participând la slujbe, ca și cântăreț de strană, rămânând încă duhovnic, fără a sposedi, ci doar în înțelesul de îndrumător spiritual, pentru generații de preoți și credincioși, care i-au păstrat și îi poartă o recunoștință aleasă”.(...)

Pictarea bisericii din Drăgănescu

Ieșind la pensie, o pensie minoră, în 1968 a început pictura bisericii parohiale din Drăgănescu, de lângă București, la care a lucrat vreme de 15 ani. Părintele Arsenie a pictat-o de două ori, aceasta pentru că, pe alocuri, din pricina lumânărilor, pictura s-a „pangarit” (afumat), după expresia Sfinției Sale. (La anumite compoziții se observă cu ușurință cele două straturi picturale.) Aici, cum chiar dânsul spunea, a fost căutat de o „ adevărată avalanșă de oameni”.(...)

Așezământul de la Sinaia

După izgonirea forțată din mănăstire în anul 1959, obștea s-a reorganizat într-un Așezământ mănăstiresc în orașul Sinaia, care acum este metocul Mănăstirii Prislop. În acest așezământ Părintele Arsenie și-a avut chilia și atelierul de pictură din anul 1969 până în anul 1989 când s-a săvârșit din viață. Aici și-a lăsat într-o rânduială desăvârșită predici și meditații și desene, dar și ultima dorință de a nu-i fi dat publicității.

Scrierile Părintelui Arsenie

Pe lângă faptul de a fi fost un mare propagator al gândirii patristice, al gândirii filocalice, Părintele Arsenie a fost și un înzestrat scriitor bisericesc.

Scrierile Părintelui Arsenie au circulat între credincioși în mai multe variante. Cea mai cunoscută dintre ele și cea mai răspândită a fost Cărarea Impărăției.

De viața și opera Părintelui s-au interesat și se interesează oameni și teologi de seamă, credincioși care l-au cunoscut sau nu l-au cunoscut care l-au cercetat sau nu l-au cercetat, care l-au ascultat sau nu l-au ascultat vreodată, așa încât, în acest context, scrierile Părintelui e firesc să cunoască o rapidă răspândire.

Plecarea la cele veșnice

Părintele Arsenie a murit la Sinaia, în 28 noiembrie 1989, acolo și-a dat sfârșitul.

Prohodit de o mulțime impresionantă de credincioși, Părintele Arsenie a fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Prislop, în ziua de 4 decembrie 1989. „Mormântul Sfinției Sale de la Mănăstirea Prislop, duhul Sfinției Sale de la Mănăstirea Sâmbăta- Brâncoveanu, ctitoria Sfinției Sale de la Sinaia, pictura Sfinției Sale de la biserica din Drăgănescu, vor vorbi și vorbesc chiar pentru foarte multă vreme, dacă nu cumva pentru totdeauna, despre trăirea în Hristos, credința în Hristos, dragostea față de Hristos, despre adevărul Bisericii Ortodoxe, mormântul Sfinției Sale și crucea de la mormânt fiind dintre cele mai cunoscute și importante în același timp și discrete locuri de pelerinaj, unde vin creștini din toată țara și chiar și din alte părți. Vin, se roagă, aprind o lumânare, se închină și cer mijlocirea prin rugăciunea de foc a Părintelui Arsenie pentru ei, pentru familie, pentru țară, pentru lume, pentru Biserică, pentru noi toți.”

(...)Prea Cuviosul Părintele nostru Arsenie în veacul acesta, în Biserica noastră, în țara noastră, în poporul nostru, în familiile noastre, în sufletele noastre, ne-a descifrat, ne-a tălcut, ne-a talmăcit mesajul lui Dumnezeu, cuvântul lui Dumnezeu, harul și darul lui Dumnezeu, ne-a citit chiar și ne-a descifrat parte din semnele timpului care noi le trăim și cu care suntem martori și contemporani, pentru ca astăzi să ne trăim viața noastră creștinește, în duh curat ortodox, în fidelitate și credincioșie față de Biserica noastră Ortodoxă, cea una singură sobornicească și apostolească.(...)

Foto: Preluare din www.teognost.ro

(Din vol.: „Părintele Arsenie Boca - Mare îndrumător de suflete din sec. XX, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2002)